

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА**

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ГРАДА НОВОГ САДА
по ревизији сврсисходности пословања
„Управљање пластичним отпадом“**

**Број: 400-743/2020-04/60
Београд, 26. март 2021. године**

Садржај

1. УВОД	3
2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	4
2.1 Није успостављен систем управљања пластичним отпадом који би допринео ефикасној употреби ресурса и смањио негативан утицај отпада на животну средину	4
2.1.1 У Републици Србији не постоји системски организовано одвојено сакупљање отпада, због чега су умањене количине отпада доступног за рециклажу	4
2.1.1.1 Опис несврсисходности	4
2.1.1.2 Исказане мере исправљања.....	4
2.1.1.3 Оцена мера исправљања.....	5
2.1.2 Надлежни органи нису у довољној мери препознали значај спровођења образовних и информативних активности у циљу мањег стварања пластичног отпада	5
2.1.2.1 Опис несврсисходности	5
2.1.2.2 Исказане мере исправљања.....	5
2.1.2.3 Оцена мера исправљања.....	6
2.1.3 Да би се унапредио систем сакупљања рециклабилног отпада, потребно је укључити неформалне сакупљаче у постојећи систем сакупљања отпада.....	6
2.1.3.1 Опис несврсисходности	6
2.1.3.2 Исказане мере исправљања.....	6
2.1.3.3 Оцена мера исправљања.....	7
2.1.4 Није успостављена адекватна координација између субјеката система управљања отпадом, што има за последицу недовољно улагање у систем одвојеног сакупљања отпада	7
2.1.4.1 Опис несврсисходности	7
2.1.4.2 Исказане мере исправљања.....	7
2.1.4.3 Оцена мера исправљања.....	7
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА	8

1. УВОД

Државна ревизорска институција издала је Извештај о ревизији сврсисходности пословања „Управљање пластичним отпадом“ број: 400-743/2020-04/48 од 14. децембра 2020. године у којем је навела закључке и налазе.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року од 90 дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1 Није успостављен систем управљања пластичним отпадом који би допринео ефикасној употреби ресурса и смањено негативан утицај отпада на животну средину

2.1.1 У Републици Србији не постоји системски организовано одвојено сакупљање отпада, због чега су умањене количине отпада доступног за рециклажу

2.1.1.1 Опис несврсисходности

Један од предуслова за успостављање система управљања пластичним отпадом у складу са принципима циркуларне економије јесте доношење планова који садрже реалне циљеве, механизме за њихову реализацију и рокове и динамику спровођења потребних активности. Јединица локалне самоуправе доноси локални план управљања отпадом и стара се о његовом спровођењу. Циљеви и мере утврђени локалним плановима управљања отпадом за градове Београд и Нови Сад су делимично реализовани, што има за последицу да није у потпуности успостављен ефикасан систем управљања отпадом.

Градови Београд и Нови Сад нису успоставили неопходну инфраструктуру за увођење примарне сепарације на нивоу целог града, што има за последицу да свега 28% грађана редовно одваја рециклабилни отпад у одговарајуће контејнере, због чега су умањене количине отпада доступног за рециклажу.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да је ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад израдила Предлог Пројеката примарне сепарације комуналног отпада у Новом Саду, као и Стратегију примене примарне сепарације комуналног отпада на нивоу Града Новог Сада и приградских насеља са техно-економском анализом, а који садрже и план и програм постављања посуда за одвојено сакупљање отпада. Донет је и Регионални план управљања отпадом за Град Нови Сад и општине Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабал, Србобран, Темерин и Врбас за период 2019-2028. године који предвиђа примарну сепарацију и постављање посуда за примарну сепарацију отпада. ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад планира да настави са реализацијом – имплементацијом Предлога Пројекта примарне сепарације комуналног отпада у Новом Саду и Стратегије примене примарне сепарације комуналног отпада на нивоу Града Новог Сада и приградских насеља са техно - економском анализом.

Субјект ревизије је навео и да је у току израда Локалног плана управљања отпадом за Град Нови Сад којим су дати рокови за увођење и имплементацију примарне сепарације, а након доношења овог плана сагледаће се потреба за евентуалном изменом докумената које је израдило ЈКП "Чистоћа" Нови Сад.

(Достављени докази: Акциони план и динамика спровођења активности дефинисаних Локалним планом управљања отпадом (Нацрт)).

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке (приоритет 2), односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.2 Надлежни органи нису у довољној мери препознали значај спровођења образовних и информативних активности у циљу мањег стварања пластичног отпада

2.1.2.1 Опис несврсисходности

Од нарочитог значаја за правилно управљање отпадом је информисаност становништва о значају рециклаже и поступку раздвајања рециклабилног отпада.

Локални планови управљања отпадом треба да садрже програме развијања јавне свести о управљању отпадом и активности усмерене на информисање грађана о правилном раздвајању и одлагању отпада. У градовима Београду и Новом Саду мање од 1% буџета се одваја за образовне и информативне активности у вези са рециклажом и правилном одвајању пластичног отпада, што за резултат има стопу рециклаже од 2%. Надлежни органи нису у довољној мери препознали значај спровођења образовних и информативних активности у циљу мањег стварања пластичног отпада.

2.1.2.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да је ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад путем средстава јавног информисања, друштвених мрежа, обиласком месних заједница од стране запослених у Предузећу и непосредним контактима са грађанима, спровела и спроводи низ образовних и информативних активности о примарној сепарацији отпада и значају рециклаже, а све у циљу очувања животне средине и одрживог развоја. Градска управа за заштиту животне средине, путем јавног конкурса, суфинансира програме и пројекте едукације и јачања свести о потреби примарне сепарације и рециклаже, а које реализују удружења грађана. Управа припрема и штампа публикације и брошуре на тему правилног поступања са отпадом, примарне сепарације и рециклаже, а који су намењене првенствено деци предшколског узраста и ученицима нижих разреда основне школе.

Субјект ревизије је навео и да ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад планира да у наредном периоду настави да спроводи образовне и информативне активности и на тај начин утиче на свест грађана града Новог Сада о значају рециклаже за животну средину. Градска управа за заштиту животне средине ће и у 2021. години, у оквиру јавног конкурса, подржати програме и пројекте едукације и јачања свести о потреби примарне сепарације и рециклаже, а предност ће имати програми и пројекти који се баве поступањем са пластичним отпадом и његовом рециклажом и наставити са припремом и штампањем публикација и брошура на ове теме.

(Достављени докази: Јавни конкурс за доделу средстава за суфинансирање програма и пројеката из области заштите животне средине на територији Града Новог Сада за 2021. годину, објављен 2. марта 2021. године у дневном листу „Дневник“ и интернет страници Градске управе за заштиту животне средине).

2.1.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке (приоритет 2), односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.3 Да би се унапредио систем сакупљања рециклабилног отпада, потребно је укључити неформалне сакупљаче у постојећи систем сакупљања отпада

2.1.3.1 Опис несврсисходности

Власник сакупљеног комуналног отпада је вршилац комуналне услуге, који је дужан да предузима мере одржавања и заштите комуналних објеката и опреме, који служе за обављање комуналне делатности. Процењена стопа отуђеног рециклабилног отпада у Београду и Новом Саду од стране неформалних сакупљача износи 50%. Да би се унапредио систем сакупљања рециклабилног отпада, потребно је укључити неформалне сакупљаче у постојећи систем сакупљања отпада.

2.1.3.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да је ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад у циљу заштите имовине Предузећа, сваке године закључивала уговоре са правним лицима ради пружања услуга чувања комуналне опреме на местима за одлагање отпада. Предузеће је подносило и низ одштетних захтева и кривичне пријаве надлежним тужилаштвима. У решавање овог проблема укључивани су и надлежни инспекцијски органи и органи унутрашњих послова. У циљу решавања овог проблема интензивираће се рад надлежних инспекцијских органа-комуналне милиције. Решењу проблема ће допринети и системско решење питања „неформалних сакупљача“ који најчешће отуђују и уништавају имовину ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад.

Субјект ревизије је навео и да је у оквиру Пројекта „Управљање отпадом у светлу климатских промена“ који је финансирао GIZ, а за потребе израде планова управљања отпадом, урађена Техно-економска анализа система управљања отпадом у циљу утврђивања потребе за повећањем техничких и људских ресурса ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад која је сагледала и потенцијалне могућности за запошљавање „неформалних сакупљача“ у ЈКП, као један од начина за њихову интеграцију у легални систем управљања отпадом. У оквиру истог пројекта рађена је едукација „неформалних сакупљача“ за укључивање у систем управљања отпадом. Град Нови Сад ће планским документима утврдити начин укључивања „неформалних сакупљача“ у систем управљања комуналним отпадом, а у складу са Техно-економском анализом система управљања отпадом у циљу утврђивања потребе за повећањем техничких и људских ресурса ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад, као и са стратешким документима које изради Министарство заштите животне средине.

(Достављени докази: Члан 20. Одлуке о градским управама Града Новог Сада („Службени лист Града Новог Сада“, бр. 52/08, 55/09, 11/10, 39/10, 60/10, 69/13, 70/16 и 54/20), којим је, у ставу 8, прописано да се у сектору комуналне милиције у Градској управи за инспекцијске послове обављају и послови који се односе на заштиту комуналних објеката и уређаја и урбаног мобилијара од прљања, оштећивања и уништавања изазвано људским фактором; Техно-економска анализа система управљања отпадом у циљу утврђивања потребе за повећањем техничких и људских ресурса ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад).

2.1.3.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке (приоритет 3), односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.4 Није успостављена адекватна координација између субјеката система управљања отпадом, што има за последицу недовољно улагање у систем одвојеног сакупљања отпада

2.1.4.1 Опис несврсисходности

Систем продужене одговорности произвођача подразумева да произвођач треба да покрије трошкове организовања сакупљања, сортирања и обраде одвојено сакупљеног отпада. Није успостављена адекватна координација између субјеката система управљања отпадом, што има за последицу недовољно улагање у систем одвојеног сакупљања отпада. Од укупног износа накнаде за пластичну амбалажу коју произвођачи плаћају оператерима, 9% је уложено у систем одвојеног сакупљања отпада. Због тога ЈЛС као оснивачи јавних комуналних предузећа путем субвенција учествују у развоју система примарне сепарације (рециклаже).

2.1.4.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да је ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад у претходном периоду имала закључен Уговор о пословно техничкој сарадњи у систему управљања амбалажним отпадом са привредним друштвом за поступање са амбалажним отпадом „Секопак“ д.о.о. Београд, у циљу унапређења, проширења и надоградње постојећег, односно успостављања одрживог вишематеријалног система управљања отпадом. ЈКП „Чистоћа“ Нови Сад ће и у наредном периоду успоставити односе пословно техничке сарадње у систему управљања амбалажним отпадом, у циљу унапређења, проширења и надоградње постојећег, односно успостављања одрживог вишематеријалног система управљања отпадом.

(Достављени докази: Уговор о пословно техничкој сарадњи у систему управљања амбалажним отпадом)

2.1.4.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке (приоритет 2), односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај, који је поднео субјект ревизије. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднео Субјект ревизије задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37. Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Државну ревизорску институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

Државна ревизорска институција ће наставити да прати отклањање откривених несврсисходности и периодично ће вам упућивати захтеве за доставу обавештења у складу са одредбама члана 37. Закона о Државној ревизорској институцији.

По истеку три године Државна ревизорска институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
26. март 2021. године